

TOPPS
Water Protection

Βέλτιστες Πρακτικές Διαχείρισης

Καλύτερη προστασία
των νερών

Το πρόγραμμα TOPPS

Το TOPPS είναι ένα τριετές πρόγραμμα με τη συμμετοχή πολλών εμπλεκόμενων φορέων από 15 ευρωπαϊκές χώρες. Αφορά στην εκπαίδευση όσων χρησιμοποιούν φυτοπροστατευτικά προϊόντα έτσι ώστε να αποφευχθεί η ρύπανση των νερών. Η χρηματοδότηση προέρχεται από το πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και από τον ECPA.

Στόχοι του TOPPS

Να προσδιοριστούν οι βέλτιστες πρακτικές διαχείρισης και να μεταδοθούν μέσα από συμβουλές και εκπαιδεύσεις οι οποίες θα συντονίζονται σε ευρύτερη κλίμακα στην Ευρώπη έτσι ώστε να μειωθούν οι ποσότητες των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που καταλήγουν στα νερά.

Βέλτιστες Πρακτικές Διαχείρισης

Το TOPPS ταυτοποίησε τέσσερις τομείς στους οποίους οι πρακτικές των ψεκαστών μπορούν να βελτιωθούν, για την καλύτερη προστασία των νερών. Οι εξής τομείς:

- **Μεταφορά**
- **Αποθήκευση**
- **Διαχείριση πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τον ψεκασμό**
- **Διαχείριση αποβλήτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων**

Μέσα επίτευξης των στόχων του TOPPS

Το πρόγραμμα συνοδεύεται και υποστηρίζεται από:

- Ευρωπαϊκό δίκτυο εξειδικευμένων επιστημόνων
- Επικοινωνία μέσω βάσης δεδομένων - www.TOPPS-life.org
- Εκδόσεις - Εκπαιδευτικό Υλικό
- Συνέδρια - Εκπαιδεύσεις
- Αφίσες
- 10 πρότυπες μονάδες εκπαίδευσης
- 6 πιλοτικές περιοχές

www.TOPPS-life.org

Εύκολοι τρόποι για να διατηρήσουμε τα νερά μας καθαρά

- 💧 Τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα είναι ασφαλή για τα νερά, όταν χρησιμοποιούνται σωστά
- 💧 Έστω και μερικές σταγόνες σκευάσματος μπορεί να είναι η αιτία για την υπέρβαση των θεσπισμένων ανωτάτων ορίων υπολειμμάτων στο πόσιμο νερό

Απλά σκεφτείτε:

- Σχεδόν το 50-70% της ρύπανσης των επιφανειακών νερών από τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα προέρχεται από σημειακές πηγές εισόδου και μπορεί να αποτραπεί
- Σημειακές πηγές εισόδου θεωρούνται κυρίως οι απώλειες κατά την παρασκευή του ψεκαστικού διαλύματος, τον καθαρισμό των μηχανημάτων και τη διαχείριση καταλοίπων φυτοπροστατευτικών προϊόντων
- Οι απώλειες μπορούν να αποφευχθούν με την κατάλληλη υποδομή και τα σωστά μέτρα

Η ρύπανση των νερών μπορεί να μειωθεί εφαρμόζοντας μερικούς απλούς κανόνες. Όποτε χρησιμοποιείτε φυτοπροστατευτικά προϊόντα, σκεφτείτε και τα νερά

Ξεκινήστε από τώρα διαβάζοντας τα παρακάτω!

- 💧 Προστατέψτε – τη σοδειά σας
➤ **Αποφύγετε τις ζημιές στην καλλιέργεια!**

- 💧 Προστατέψτε – τα νερά μας
➤ **Διατηρήστε τα καθαρά!**

- 💧 Διασφαλίστε – το εισόδημά σας
➤ **Τηρήστε τις οδηγίες για την προστασία του περιβάλλοντος και επωφεληθείτε από αυτές!**

- 💧 Διασφαλίστε – τις επιλογές σας
➤ **Διατηρήστε όσο το δυνατόν περισσότερα φυτοπροστατευτικά προϊόντα διαθέσιμα!**

**Βέλτιστες Πρακτικές Διαχείρισης
= Καλύτερη Προστασία των Νερών!**

Αποφύγετε τη ρύπανση των νερών από τις πηγές εισόδου εφαρμόζοντας την κατάλληλη διαδικασία στις εξής περιπτώσεις

- 🔹 **Μεταφορά**
- 🔹 **Αποθήκευση**
- 🔹 **Διαχείριση πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τον ψεκάσμο**
- 🔹 **Διαχείριση αποβλήτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων**

Μεταφορά

Σχεδιάστε τον τρόπο μεταφοράς

- 🔹 Χρησιμοποιήστε τον μεταφορέα του προμηθευτή σας
- 🔹 Χρησιμοποιήστε οχήματα που συγκρατούν τις διαρροές
- 🔹 Έχετε μαζί σας κινητό τηλέφωνο και τηλεφωνικούς αριθμούς έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση ατυχήματος
- 🔹 Έχετε απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, χώμα, άμμο) για άμεση χρήση

Αποθήκευση

Αποθηκεύστε τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, αποφεύγοντας τυχόν επαφή με ανθρώπους, ζώα και περιβάλλον

- 🔹 Αποθηκεύστε τα κλειδωμένα σε χώρο που συγκρατεί τις διαρροές και φέρει την κατάλληλη σήμανση
- 🔹 Έχετε σχέδιο δράσης και υλικά έκτακτης ανάγκης: τηλεφωνικούς αριθμούς έκτακτης ανάγκης, πυροσβεστήρα, απορροφητικό υλικό
- 🔹 Απομονώνετε και απομακρύνετε άμεσα τις διαρροές με ασφαλή τρόπο

**Βέλτιστες Πρακτικές Διαχείρισης
= Καλύτερη Προστασία των Νερών!**

Πριν τον ψεκάσμο

Πριν ψεκάσετε σκεφτείτε: Σχεδιάστε κατάλληλο πρόγραμμα διαχείρισης και προσέξτε ιδιαίτερα τις ευαίσθητες περιοχές

Φυτοπροστατευτικά προϊόντα και όγκος ψεκαστικού διαλύματος

- 🔹 Αποφασίστε με τι θα ψεκάσετε
- 🔹 Προσδιορίστε τις ευαίσθητες περιοχές και τις απέκαστες ζώνες
- 🔹 Καθορίστε από πριν το σημείο παρασκευής του ψεκαστικού διαλύματος και καθαρισμού του εξοπλισμού
- 🔹 Διαβάστε προσεκτικά την ετικέτα

Υπολογίστε ακριβώς την ποσότητα του ψεκαστικού διαλύματος και του φυτοπροστατευτικού προϊόντος που χρειάζεται να χρησιμοποιήσετε. Έτσι, θα μπορείτε να αποφύγετε την περίσσεια του ψεκαστικού διαλύματος

Εξοπλισμός

- 🔹 Βαθμονομήστε και ρυθμίστε σωστά το ψεκαστικό μηχάνημα
- 🔹 Ελέγξτε τη σωστή λειτουργία του και την ύπαρξη τυχόν διαρροών

**Βέλτιστες Πρακτικές Διαχείρισης
= Καλύτερη Προστασία των Νερών!**

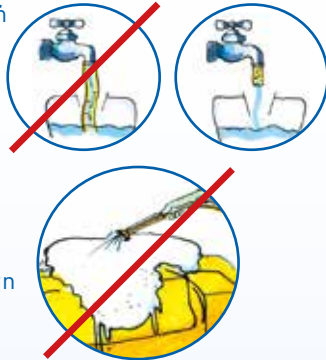
Πριν τον ψεκασμό

Μεταφορά

- Καθορίστε τον πιο ασφαλή δρόμο μετακίνησης στο χωράφι για να αποφύγετε τη ρύπανση των νερών
- Καθώς πηγαίνετε στο χωράφι, βεβαιωθείτε για την ασφάλεια του τρακτέρ και του ψεκαστικού μηχανήματος

Νερό

- Σιγουρευτείτε ότι η παροχή νερού και το ψεκαστικό διάλυμα δεν συνδέονται σε καμία περίπτωση
- Χρησιμοποιείτε τα κατάλληλα μέσα για τη μέτρηση της ποσότητας του νερού που χρειάζεται
- Αποφύγετε την υπερχείλιση του βυτίου

Όποτε χρησιμοποιείτε φυτοπροστατευτικά προϊόντα, σκεφτείτε και τα νερά !

**Βέλτιστες Πρακτικές Διαχείρισης
= Καλύτερη Προστασία των Νερών!**

Προετοιμάστε το ψεκαστικό διάλυμα με προσοχή

Για την παρασκευή του ψεκαστικού διαλύματος υπάρχουν δύο επιλογές

Στο αγρόκτημα ή σε άλλα σημεία

- Να γίνεται μόνο όταν εφαρμόζονται προληπτικά μέτρα
- Χρησιμοποιείτε έναν πλαστικό δίσκο για να συλλέξετε τις πιτσιλιές
- Παρασκευάστε το ψεκαστικό διάλυμα σε σημεία όπου μπορείτε να συλλέξετε διαρροές (π.χ. χώρους που συνδέονται με δοχείο συλλογής, δεξαμενή)
- Έχετε απορροφητικά υλικά για να απομακρύνετε τυχόν διαρροές

Στο χωράφι

- Μεταφέρετε τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα με ασφαλή τρόπο στο χωράφι χρησιμοποιώντας ένα κουτί μεταφοράς
- Το κουτί πρέπει να είναι κλειδωμένο και τοποθετημένο σε σημείο που να έχουν πρόσβαση μόνο όσοι επιτρέπεται
- Εναλλάξτε το σημείο παρασκευής του ψεκαστικού διαλύματος στο χωράφι
- Οι πιτσιλιές στο χωράφι θα απομακρυνθούν καθώς βιοδιασπώνται

**Βέλτιστες Πρακτικές Διαχείρισης
= Καλύτερη Προστασία των Νερών!**

Κατά τη διάρκεια του ψεκασμού

Αποφύγετε όλες τις πιθανές μολύνσεις

Αποφύγετε την άμεση ρύπανση

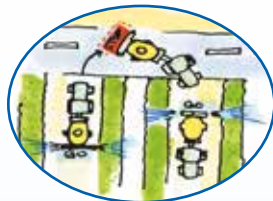
➤ Μην ψεκάσετε απευθείας τον εξοπλισμό

➤ Μην ψεκάσετε όταν το ψεκαστικό μηχάνημα μένει ακίνητο

➤ Κλείνετε το ψεκαστικό μηχάνημα όταν στρίβετε

➤ Σε περίπτωση που διαπιστώσετε διαρροή: σταματήστε αμέσως τον ψεκασμό και επισκευάστε το πρόβλημα

➤ Μην ψεκάσετε απευθείας οποιαδήποτε επιφάνεια νερού

Αποφύγετε τη διασπορά του ψεκαστικού νέφους

➤ Μην ψεκάσετε περιοχές που γειτνιάζουν με πηγές νερού, διατηρείτε ασέκαστες ζώνες

➤ Επιλέγετε τα κατάλληλα μπεκ ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν

Αποφύγετε την απορροή στο έδαφος

➤ Μην ψεκάσετε όταν ο κίνδυνος απορροής είναι μεγάλος

➤ Μην ψεκάσετε σε παγωμένο ή πλημμυρισμένο έδαφος

Συμβουλή:

Όταν αγοράσετε ένα νέο ψεκαστικό μηχάνημα φροντίστε ο σχεδιασμός του να ελαχιστοποιεί τη μη ψεκαζόμενη ποσότητα του ψεκαστικού διαλύματος. Αυτό, πρέπει να αποτελεί κλειδί για την τελική επιλογή σας!

**Βέλτιστες Πρακτικές Διαχείρισης
= Καλύτερη Προστασία των Νερών!**

Μετά τον ψεκασμό

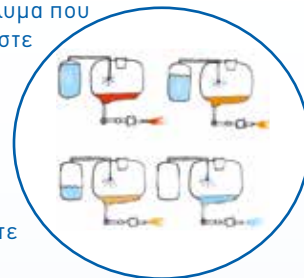
Έχετε καθαρό νερό για τον καθαρισμό του ψεκαστικού μηχανήματος και του βυτίου
Καθαρίστε επίσης και το εσωτερικό του βυτίου: ξεπλύνετε τουλάχιστον τρεις φορές

Εσωτερικά

➤ Αραιώστε το ψεκαστικό διάλυμα που περίσσεψε με νερό και ψεκάστε το στο σημείο του χωραφιού απ' όπου ξεκινήσατε τον ψεκασμό

➤ Αραιώστε επιπλέον το διάλυμα που περίσσεψε άλλες δύο φορές και ψεκάστε το πάλι στο χωράφι

➤ Όταν απομακρύνεστε από το χωράφι, να έχετε στο βυτίο μόνο την αραιωμένη μη ψεκαζόμενη ποσότητα

Εξωτερικά

➤ Χρησιμοποιείτε αυλό όταν καθαρίζετε το ψεκαστικό μηχάνημα

➤ Ξεπλένετε το μηχάνημα στο χωράφι επιλέγοντας κάθε φορά διαφορετικό σημείο

➤ Εάν καθαρίζετε το μηχάνημα μακριά από το χωράφι, επιλέξτε ένα μέρος όπου μπορείτε να συλλέγετε το νερό ξεπλύματος, για να διαχειριστείτε καταλλήλως

➤ Μετά τη χρήση, τοποθετήστε το σε ένα ασφαλές, στεγασμένο μέρος, προστατευμένο από τις βροχές

**Βέλτιστες Πρακτικές Διαχείρισης
= Καλύτερη Προστασία των Νερών!**

Διαχείριση αποβλήτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Διαχείριση κενών συσκευασιών

- Ακολουθήστε τις οδηγίες της ετικέτας ή άλλες οδηγίες σχετικά με τη διαχείρισή τους, εφόσον είναι διαθέσιμες
- Συμμετέχετε ενεργά σε προγράμματα ανακύκλωσης
- Μην καίτε και μη θάβετε ποτέ τις συσκευασίες

Ανεπιθύμητα αποθέματα

- Ξεχωρίστε τα ληγμένα και τα μη εγκεκριμένα σκευάσματα και επικοινωνήστε με τους υπεύθυνους διαχείρισης για την απομάκρυνση αυτών
- Σε καμία περίπτωση μην τα ρίχνετε σε αυλάκια και μην τα θάβετε

Υγρά υπολείμματα

- Ξαναχρησιμοποιήστε τα αραιωμένα υγρά υπολείμματα σύμφωνα με τη νομοθεσία
- Αποθηκεύστε τα σε ασφαλές σημείο μέχρι να απομακρυνθούν ή να υποστούν κατάλληλη μεταχείριση
- Μην τα πετάτε σε σημεία όπου μπορεί να καταλήξουν σε πηγές νερού

Στερεά απόβλητα (αποτέλεσμα της διαδικασίας μεταχείρισης διαρροής, πιτσιλιών ή τον καθαρισμό φίλτρων)

- Στερεά απόβλητα, τα οποία βιοδιασπώνται (π.χ. πρινίδια), μπορούν να φυλαχτούν για να αποσυντεθούν περαιτέρω σύμφωνα με τη νομοθεσία
- Απόβλητα που δεν βιοδιασπώνται (π.χ. άμμος που χρησιμοποιήθηκε σε περίπτωση διαρροής), θα πρέπει να διαχειριστούν από αναγνωρισμένο φορέα διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων

Με τις βέλτιστες πρακτικές διαχείρισης, διασφαλίζετε την καλύτερη προστασία των νερών! Σας ευχαριστούμε!

Χρήσιμα τηλέφωνα για συμβουλές και περιπτώσεις ανάγκης

Για συμβουλές μπορείτε να απευθυνθείτε στον Ελληνικό Σύνδεσμο Φυτοπροστασίας (Τηλ: 210 5229786) και στις κατά τόπους Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων

Για περιπτώσεις ανάγκης μπορείτε να απευθυνθείτε στο Κέντρο Δηλητηριάσεων (Τηλ. 210 7793777), στο Κέντρο Υγείας της περιοχής σας ή στην Πυροσβεστική (Τηλ. 199).

ΕΣΥΦ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

**Ελληνικός Σύνδεσμος
Φυτοπροστασίας (Ε.ΣΥ.Φ.)**

Πατησίων 53 (2ος όροφος),

10433 Αθήνα

Τηλ.: 210-5229786,

Fax: 210-5221542

info@esyf.gr, www.esyf.gr

**Τμήμα Γεωπονίας, Φυτικής
Παραγωγής και Αγροτικού
Περιβάλλοντος**

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Οδός Φυτόκου, 38446

Νέα Ιωνία Μαγνησίας, Βόλος

Τηλ.: 24210-93195, 24210-93083

agrogram@agr.uth.gr,

www.agr.uth.gr